

KARTA PRZEDMIOTU/SYLABUS

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej					
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo					
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia					
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne					
Profil kształcenia	Praktyczny					
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa					
Moduł / Przedmiot	Nauki społeczne					
Przedmiot wyodrębniony w module	Filozofia i etyka zawodu pielęgniarki					
Język kształcenia	polski					
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy					
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: I					
Kod przedmiotu						
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Lesław Niebrój					
Wymiar zajęć						
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć				
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Samokształcenia	Zajęcia praktyczne
	30	12	18	-	-	-
Semestr I	30	12	18	-	-	-
Bilans nakładu pracy studenta ogółem						
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta			Wykłady – 12 godzin Seminaria – 18 godzin			
Praca własna studenta, w tym samokształcenie			6 godzin			
Łączny nakład pracy studenta			37 godzin			
Punkty ECTS						
RAZEM	w tym z tytułu:					
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
1	0,8		0,2		0,0	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia						
Kształcenie w zakresie filozofii i etyki zawodu pielęgniarki nie wymaga poprzedzenia kształcenia treściami wprowadzającymi.						

Cele i efekty kształcenia		
Powiązanie modułu/przedmiotu z kierunkowymi efektami kształcenia	kierunkowe efekty kształcenia	
	<p>➤ w zakresie wiedzy:</p> <p>B.W41. różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;</p> <p>B.W42. posiada wiedzę z zakresu koncepcji filozoficzno-etycznych przydatnych w pielęgniarstwie (psychologiczno-personalistyczna, egzystencjalistyczna, personalistyczna, kosmiczno-ewolucyjna, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego);</p> <p>B.W43. charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;</p> <p>B.W44. zna problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;</p> <p>B.W45. rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki;</p> <p>➤ w zakresie umiejętności:</p> <p>B.U27. różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki;</p> <p>B.U28. szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym i jego rodziną;</p> <p>B.U29. wie, jak rozwiązywać dylematy moralne w praktyce zawodowej;</p> <p>B.U30. dba o rozwój moralny i kształtowanie sumienia;</p> <p>➤ w zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>D.K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece;</p> <p>D.K2. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;</p> <p>D.K3. przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;</p> <p>D.K4. wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych;</p> <p>D.K5. przestrzega praw pacjenta;</p> <p>D.K7. przestrzega tajemnicy zawodowej;</p> <p>D.K8. współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;</p> <p>D.K9. jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;</p> <p>D.K10. przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.</p>	
Cele kształcenia w ramach modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy, kształtowanie i doskonalenie umiejętności zawodowych określonych kompetencjami pielęgniarki oraz postaw, w tym:</p> <p>➤ zapoznanie studentów z najbardziej wpływowymi kierunkami i szkołami filozoficznymi oraz specyfiką poznania filozoficznego</p> <p>➤ poznanie zasad bioetyki</p> <p>➤ poznanie źródeł etycznych i moralnych zawodu pielęgniarstwa</p> <p>➤ zapoznanie studentów z elementami dyskursu etycznego w szczególności zaś bioetycznego biorąc pod uwagę metody uzasadniania norm bioetycznych.</p>	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 charakteryzuje problematykę etyki ogólnej, zawodowej, normatywnej	BW41, BW44, DK2,
	EK – 2 rozumie problematykę podejmowania decyzji etycznych i moralnych w pracy pielęgniarki	BW43, BW45, BU29, BU30, DK3, DK8
	EK – 3 różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności	BU27, BU28, DK1, DK4, DK5, DK7, DK9, DK10

		moralnych osób powierzonych opiece	
		EK – 4 ma wiedzę w zakresie koncepcji filozoficzno - etycznych mających zastosowanie w pielęgniarstwie	BW42, DK2,
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia			
Wykłady		➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.	
Seminaria		➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną lub pogadanką ukierunkowaną na zdefiniowane dla zajęć przez prowadzącego pytania i odpowiedzi.	
Ćwiczenia		-	
Zajęcia praktyczne		-	
Treści programowe kształcenia			
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych	
Forma	Liczba godzin		
Semestr		I	
Wykłady	12	W1. Wprowadzenie. Specyfika poznania filozoficznego jako nauki nieempirycznej, bezprzesłankowej i niezredukowanej tematycznie. Klasyfikacja głównych dyscyplin filozoficznych. Metoda filozoficzna. Zdziwienie i wątplenie metodyczne w filozofii. W2. Greckie źródła tradycji filozoficznej. Pierwsze pokolenia filozofów. Filozofia grecka doby największego rozkwitu: Sokrates, Platon i Arystoteles. W3. Ewolucja podstawowych zagadnień filozoficznych. Główne podejścia w antropologii filozoficznej. W4. Podstawowe zagadnienia z zakresu epistemologii: klasyczne i nieklasyczne definicje prawdy. Znaczenie definicji pragmatycznej w rozwoju nauk przyrodniczych (medycyny). W5. Podstawy koncepcji filozoficzno-etycznych przydatnych w pielęgniarstwie: - koncepcja psychologiczno-personalistyczna, - koncepcja egzystencjalistyczna, - koncepcja personalistyczna, - koncepcja kosmiczno-ewolucyjna, - etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego.	
Seminaria	18	S1. Etyka: - rys historyczny rozwoju etyki - etyka w praktyce pielęgniarstwie, wartości, zasady, normy i oceny moralne - Kodeks etyki pielęgniarstwie (Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej, Kodeks etyki dla pielęgniarek ICN) S2. Dylematy etyczne współczesnej medycyny. Zasady etyczne związane z osiągnięciami medycyny w zakresie transplantologii, podtrzymania życia. S3. Etyka w badaniach naukowych. Etyka w pielęgniarstwie w badaniach	

		<p>naukowych.</p> <p>S4. Prawa człowieka, prawa pacjenta.</p> <p>S5. Powstanie etyki biomedycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - reakcja na nadużycia w badaniach naukowych na ludziach - spór o legalizację aborcji i eutanazji - rozwój zaawansowanych technologii medycznych - sekularyzacja etyki biomedycznej - deprofesjonalizacja zawodów medycznych - zasady etyki biomedycznej i reguły od niej zależne.
Ćwiczenia i laboratoria		-
		-
Zajęcia praktyczne		-
		-
Samokształcenie		-
		-
Sekwencja zajęć		<p>W1 – W5 S1 – S5</p> <p><i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i></p>
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny	<p><u>Ocena formująca (OF):</u></p> <p>Wykłady – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia częściowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, • aktywność na zajęciach o charakterze konwersatoryjnym; <p>Seminaria – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia częściowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, • aktywność na zajęciach o charakterze konwersatoryjnym. <p>Nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej.</p> <p><u>Ocena podsumowująca (OP):</u></p> <p>Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia.</p> <p>Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.</p>	
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia	<p>EK – 1 – egzamin pisemny w formie testu</p> <p>EK – 2 – egzamin pisemny w formie testu</p> <p>EK – 3 – egzamin pisemny w formie testu</p> <p>EK – 4 – egzamin pisemny w formie testu</p>	
Zasady dopuszczenia do zaliczenia przedmiotu	<p>Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie egzaminu jeżeli uzyskał:</p> <p>➤ średnią ważoną ocenę ocen formujących, co najmniej jako ocenę dostateczną (3)</p>	

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	<p>Forma: Egzamin</p> <p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie:</p> <p><u>pisemnej</u> – testu zawierającego łącznie 30 pytań związanych z każdym z efektów kształcenia, sformułowanych w sposób pozwalający na sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy i syntezy.</p> <p>Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot.</p> <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście.</p> <p>Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do każdego efektu kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia.</p> <p>Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.</p>
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	<ul style="list-style-type: none"> • Niebrój L., Bioetyka programów życiowych. Katowice: SUM 2010 • Niebrój L., Podstawy filozofii pielęgniarstwa. Katowice: ŚAM 2001 • Fray S. T., Johnstone M., J.: Etyka w praktyce pielęgniarstwa. Zasady podejmowania decyzji etycznych. Wydawnictwo Makmed, Warszawa-Lublin 2009. • Wrońska I., Mariański J., Etyka w pracy pielęgniarstwa. Lublin: Czelej 2002 • Konstańczak S.: Etyka pielęgniarstwa. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2010.
Literatura uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • Górajek-Jóźwik J. (red.), Filozofia i teorie pielęgniarstwa, Lublin; Czelej 2007 • Beauchamp TL., Childress JF., Zasady etyki medycznej. Warszawa: KiW 1996
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej